

31998D0501

12.8.1998.

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

L 225/29

KOMISIJAS LĒMUMS**(1998. gada 24. jūlijs)**

par dažiem īpašiem darījumiem, kas konstatēti darbā pie protokola par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru, lai piemērotu 1. pantu Padomes Direktīvā 89/130/EEK, *Euratom* par to, kā saskaņot nacionālā kopprodukta noteikšanu pēc tirgus cenām

*(izziņots ar dokumenta numuru C(1998) 2204)***(Dokuments attiecas uz EEZ)***(98/501/EK, Euratom)*

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Padomes Direktīvu 89/130/EEK, *Euratom* (1989. gada 13. februāris) par to, kā saskaņot nacionālā kopprodukta noteikšanu pēc tirgus cenām ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 1. pantu,tā kā definīcija iekšzemes kopproduktam tirgus cenās, kas norādīta 2. pantā Padomes Regulā (EK) Nr. 3605/93 (1993. gada 22. novembris) par to, kā piemērot Eiropas Kopienas dibināšanas līgumam pievienoto Protokolu par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru ⁽²⁾, atsaucas uz definīciju Direktīvas 89/130/EEK, *Euratom* 2. pantā;

tā kā, lai pārbaudītu statistikas datus, kuri tai jāsniedz saskaņā ar pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru, Komisija ir informēta par dažiem īpašiem darījumiem, kas ietekmē IKP vai NKP, un tai jānovērtē šie darījumi;

tā kā, lai piemērotu 2. un 6. pantu Regulā (EK) Nr. 3605/93 par to, kā piemērot Protokolu par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūru, jānoskaidro un jāizpilda zināmi Eiropas integrēto ekonomisko kontu sistēmas otrās redakcijas noteikumi par iepriekšminētajiem īpašajiem darījumiem, iekļaujoties definīcijā NKPt, kas sniegta Direktīvas 89/130/EEK, *Euratom* 1. pantā;tā kā šajā lēmumā paredzētie pasākumi saskan ar atzinumu, ko sniegusi saskaņā ar Direktīvas 89/130/EEK, *Euratom* 6. pantu izveidotā komiteja,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pantsLai piemērotu Direktīvas 89/130/EEK, *Euratom* 1. pantu, pielikumā uzskaitīti īpašie darījumi, kas ietekmē IKP vai NKP un kas noteikti līdz 1997. gada 31. decembrim, kā arī uzskaites metodes, kuras dalībvalstīm jāizmanto attiecībā uz šiem darījumiem saskaņā ar Eiropas integrēto ekonomisko kontu sistēmas otro redakciju.**2. pants**

Dalībvalstis pārskata IKP un NKP novērtējumus, sākot ar 1994. gadu, lai ievērotu 1. pantā noteiktās uzskaites metodes.

3. pants

Šis lēmums adresēts dalībvalstīm.

Briselē, 1998. gada 24. jūlijā

Komisijas vārdā —

Komisijas loceklis

Yves-Thibault DE SILGUY

⁽¹⁾ OV L 49, 21.2.1989., 26. lpp.⁽²⁾ OV L 332, 31.12.1993., 7. lpp.

PIELIKUMS

I. Procentu uzskaitē augsta diskonta obligācijām un bezkupona obligācijām**1. "Parastās obligācijas"**

1979. gada Eiropas integrēto ekonomisko kontu sistēmā (706. pantā) norādīts, kā rīkoties ar starpību starp emisijas cenu un nominālvērtību obligācijām, kuras var pieskaitīt parastajām obligācijām (kurām šī starpība ir neliela):

- īstermiņa obligācijām starpību starp emisijas cenu un nominālvērtību uzskata par procentiem, ko nosaka, emitējot obligāciju; līdz ar to šai starpībai ir ietekme uz valsts budžeta deficītu,
- vidēja termiņa un ilgtermiņa obligācijām starpību starp emisijas cenu un nominālvērtību neuzskata par procentiem, bet par līdzdalības ieņēmumiem un zaudējumiem; tāpēc šī starpība neietekmē valsts budžeta deficītu.

Līdz ar to jānosaka šādas atšķirības:

- atšķirība starp īstermiņa periodu un vidēja termiņa periodu — noteikta turpmāk 2. punktā,
- atšķirība starp obligācijām, kam starpība starp emisijas cenu un nominālvērtību tiek uzskatīta par nelielu (parastās obligācijas), un obligācijām, kurām šī starpība ir liela (nestandarta obligācijas) — tās ir obligācijas ar augstu diskontu vai ar paaugstinātu dzēšanas vērtību; turpmāk 3. punktā minētās obligācijas, kas emitētas ar augstu diskontu.

2. Atšķirība starp īstermiņu un vidēju termiņu un ilgtermiņu

Vekseļu un īstermiņa obligāciju termiņš nepārsniedz 12 mēnešus.

Tādējādi ES valstu vidū tiek nodrošināta pilnīga saderība parasto obligāciju uzskaitē, kas emitētas tuvu savai nominālvērtībai, un tas atbilst 1979. gada Eiropas integrēto ekonomisko kontu sistēmai; tādēļ īstermiņa obligācijām procentu izmaksu uzskaiti nedrīkst pārcelt no viena gada uz otru.

3. Augsta diskonta obligācijas

Augsta diskonta obligācijas ir zem savas nominālvērtības emitētas obligācijas, kas ienes procentus par likmi, kura zemāka par tirgus likmi.

Augsta diskonta obligācijas definē kā obligācijas, kuru nominālais kupons ir zemāks par 50 % no attiecīgajiem līdz termiņa beigām gūtajiem ienākumiem (aprēķinos pamatojoties uz emisijas cenu).

Šīm augsta diskonta obligācijām starpību starp emisijas cenu un nominālvērtību uzskata par procentiem, un šie procenti jāreģistrē, obligācijas izpērkot. Tas atbilst lēmumam, kas pieņemts par bezkupona obligāciju uzskaiti.

4. Bezkupona obligācijas

Starpību starp emisijas cenu un izpirkšanas cenu bezkupona obligācijai uzskata par procentiem, kas reģistrējami kā procenti, kurus izmaksā, beidzoties obligācijas termiņam.

II. Procentu uzskaitē indeksējamām obligācijām

Indeksējamām obligācijām jālieto divas atšķirīgas metodes, kas atkarīgas no tā, vai obligācija piesaistīta patēriņa cenu indeksam, vai tā piesaistīta tādām finanšu vērtībām kā ārvalstu valūta vai zelts.

Ja obligācija ir piesaistīta patēriņa cenu indeksam, kapitāla pieaugumu indeksa pārmaiņu dēļ uzskata par procentiem. Procenti jāreģistrē, izpērkot obligāciju.

Ja obligācija ir piesaistīta tādām finanšu vērtībām kā ārvalstu valūta vai zelts, kapitāla pieaugumu neuzskata par procentiem, bet par ieņēmumiem vai zaudējumiem, kas iegūti no kapitāla, tāpat kā obligācijām, kas emitētas ārvalstu valūtā.

III. Kapitalizētie noguldījumu procenti un citi finanšu instrumenti, kas ietverti 1979. gada Eiropas integrēto ekonomisko norēķinu sistēmā

Procentus uzskaita atsevišķi no kapitāla, un kapitalizēto summu uzskaita, kad pienācis tās izmaksas laiks, nevis sadalot to pa dažādiem periodiem. Tas nozīmē, ka noguldījumiem vai līdzīgiem finanšu instrumentiem, kas ir institucionālās vienības pasīvā, kapitalizētie procenti tiek uzskaitīti par šīs institucionālās vienības izdevumiem, kad procentus izmaksā šo dokumentu turētājiem.

IV. Radniecīgu obligāciju uzskaitē, kas izlaistas vairākās kārtās ("coupons courus")

Radniecīgām obligācijām (obligācijām, kuras izlaiž kārtās dažādos laika posmos, nemainot kuponu apmaksas dienu) uzkrātos kuponus uzskaita kā īstermiņa saistības iedaļā "Kredīta un debeta saistības" (1979. gada Eiropas integrēto ekonomisko norēķinu sistēmā kods F72).

Praktiski tas nozīmē to, ka, institucionālai vienībai izlaižot obligāciju vairākās kārtās, tā pacels pēdējo obligācijas kārtu emisijas cenu, lai nodrošinātu vienādus ieņēmumus visiem obligācijas turētājiem. Starpību starp sākotnējo emisijas cenu un augstāko emisijas cenu otrajā kārtā uzskaita kā īstermiņa saistības otrās kārtas turētājam, kas tiks atlīdzinātas, pienākot kupona apmaksas termiņam.

V. Lineārās obligācijas

Lineārās obligācijas, tāpat kā radniecīgās obligācijas, ir obligācijas, kas izlaistas vairākās kārtās ar to pašu izcelsmi, t.i., ar to pašu nominālo procentu likmi, kā arī ar identiskiem kuponu apmaksas un termiņa beigu izmaksas datumiem.

Tām raksturīgs tas, ka jaunas kārtas var izlaist vairākus gadus pēc pirmās emisijas. Tādēļ tās izlaiž ar samazinātu vai palielinātu vērtību, kas var būt būtiska tirgus procentu likmju pārmaiņu dēļ starplaikā kopš pirmās emisijas.

Lai atšķirtu nominālvērtību un emisijas cenu (vērtības pieaugumu vai samazināšanos), kad tiek izlaista jauna kārtā, jāizšķir kārtas, kas izlaistas divpadsmit mēnešos kopš pirmās emisijas, un pēc divpadsmit mēnešiem izlaistās kārtas.

Visām kārtām, kas izlaistas divpadsmit mēnešos kopš pirmās emisijas, starpība starp nominālvērtību un emisijas cenu (vērtības samazināšanos vai pieaugumu) jāuzskaita kā ieņēmumi vai zaudējumi no kapitāla.

Visām kārtām, kas izlaistas vēlāk nekā divpadsmit mēnešus pēc pirmās emisijas, starpība starp nominālvērtību un emisijas cenu (vērtības samazināšanos vai pieaugumu) jāuzskaita kā procenti.

VI. Finanšu noma

Visi nomas darījumi jāuzskaita kā operatīvā noma. Piemēram, tas nozīmē, ka gadījumā, ja institucionāla vienība pārdod nekustamo īpašumu vai citus pamatlīdzekļus un irē tos ar mērķi iegādāties īres termiņa beigās (tāpēc šai darbībai piemīt daudzas finanšu nomas īpatnības), darījumi jāuzskaita kā operatīvā noma. Tādēļ ieņēmumi no nekustamā īpašuma pārdošanas jāiereģistrē kā ieņēmumi, kas samazina deficītu. Saistība atpirkt īpašumu, beidzoties īres termiņam, ir nosacīta saistība, ko neregistrē kā parādu.

VII. Valstu institūciju klasifikācija, kas darbojas EK vārdā (Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonds utt.)

Šīs institucionālās vienības, kas nodarbojas ar tirgus regulēšanu un subsīdiju sadali, jāiedala sekojoši: ja šīs vienības nevar sadalīt tādās, kas regulē tirgu, un tādās, kas sadala subsīdijas, tad šīs vienības būtu jāiedala valdības sektorā, ja to izdevumi, kas saistīti ar tirgus regulēšanu, salīdzinājumā ar kopējiem izdevumiem ir mazāki par 80 %.

VIII. Procentu apmaiņas līgumi un valūtas apmaiņas līgumi

Procentu likmju apmaiņas līgumiem būtu jāreģistrē tikai procentu neto maksājumi (ieņēmumi) starp divām līguma pusēm.

Valūtas apmaiņas līgumiem visi nenokārtotie parādi ārvalstu valūtā būtu jānovērtē saskaņā ar tirgus maiņas kursu, nevis līgumā saskaņotu maiņas kursu.

IX. Pensiju fondi

Atsevišķi pensiju fondi, kas finansē pabalstus galvenokārt pēc principa, kad ienākošie maksājumi tiek sadalīti pabalstu saņēmējiem, un mazākā mērā pēc kapitāla uzkrāšanas principa, jāiedala valdības sektora sociālās drošības fondu apakšsektorā.

Klasifikācijas kritēriji ir tādi, ka šie fondi ir institucionālas vienības, jo tām ir pilna kontu sistēma un lēmumu pieņemšanas autonomija, un ka tie izmaksā pabalstus apdrošinātajiem, neņemot vērā individuālo neaizsargātību, kas nozīmē, ka šīs uz nodarbinātību balstītās pensiju sistēmas ir veidotas uz kolektīvas finanšu bilances principa.
